

III Xornadas de Innovación Educativa

Reducir esixencias e
traballar as motivacións
para lograr unha maior aprendizaxe:

Experiencias e ideas respecto diso.

Vigo, 12 Dec. 08

Xulio Fernández Hermida

Índice

- Parte 1.- Labor docente
    - TSOC, TV, TMM, Ubuntu_PM
  - Parte 2.- Sobre a docencia
    - Alumnos, profesores, pais e fillos
  - Parte 3.- Profesores
    - O medio é a mensaxe. Un bo profesor
    - Cambio no contido das alforxas
    - Motivación vs esixencias
  - Parte 4.- Claves para a sociedade Post-Información
-
-

Parte 1.- Labor docente

- Tecnología e Sociedade (TSOC)
  - Televisión (TV)
  - Tecnología Multimedia (TMM)

  - Informática para maiores no Banco do Tempo
-
-

Labor docente: TSOC

- **Tecnoloxía e Sociedade**

  - Asignatura de libre elección

    - Alumnos casi todos enxeñeiros de teleco e industriáis
    - De cursos altos (casi todos de 5º)

- Proposta por min

  - E que me encaixa 'como anel ao dedo'

- Facemos debates sobre temas 'con miga'

  - Enerxía nuclear, manipulación xenética
  - Nanotecnoloxías, gobernabilidade, ética, ...
  - Quen controla o uso das tecnoloxías

Formato das clases TSOC

- Conferencias, Películas, Os seus traballos
- Eles fan traballos sobre algún tema de calado
  - Redactan un artigo e o presentan na clase
  - Debatimos os traballos que eles presentan
  - Debatimos sobre as conferencias, películas
- Todo o material o colgamos en Faitic
  - Grabamos as clases (audio) e o poñemos en Faitic
- Clases obligatorias, alumnos mostran un elevado interés
- Non hai exame. A nota: polo traballo e a participación
- Esta asignatura faime consciente da importancia da motivación!

Labor docente: TV

- **Televisión.** 5º curso de telecomunicacións
- Creei unha parte 'Televisión e Sociedade' que funciona igual que TSOC
- O resto do curso explicolles as tecnoloxías, evolución e situación actual da televisión
- Vou facendo mención de aspectos sociáis e de mercado que influen (e son influidos) polos comportamentos dos individuos
- Fai anos notaba certo rexeitamento a estes plantexamentos
- Agora noto especial interese neles
- Esta asignatura faime consciente do cambio tan grande que vive a Sociedade!

Labor docente: TMM

- **Tecnoloxía Multimedia**
  - 3º curso da Técnica de Sonido e Imaxe
- Eu explico os fundamentos
- As aplicacións evolucionan moi rápido
  - Eu os guío pero son eles os que aprenden
- Aprendizaxe colaborativo “recomendable copiar”
  - Soportado en Faitic
  - Clases e laboratorio obrigatorios
- Esta asignatura faime consciente da importancia da reforma de Boloña!

Labor docente: Informática para maiores

- Organizado dende o Banco do Tempo de Vigo
- Por fóra do POD (puro voluntariado)
- Moitos maiores interesados en usar o ordenador
- Ordenador como elemento de comunicación
- Sobre SO libre e sin virus (Ubuntu)
- Importante incluír aos maiores na S. Información
- A Educación é un reto para o s. XXI
- Cóstalles moitísimo usar ben o ordenador!
- Estas clases fanme consciente da cantidade de cousas que saben os nosos alumnos e que nós non lles ensinamos. Danse por feito!

Parte 2.- Sobre a docencia

- Alumnos, profesores, fillos e pais
    - Conflicto con forma de círculo vicioso
  - Profesores
    - O medio é a mensaxe
    - Un cambio no contido das alforxas
  - A motivación
    - Elemento clave para alumnos e profesores
  - Claves para a Sociedade Post-Información
-
-

Alumnos, profesores, fillos e pais

- Os alumnos, igual que o profesor, asisten a este fluxo continuo de creación de coñecemento e de cambio de ferramentas
  - Hay moitos outros elementos de interese e de moita importancia que os distraen das clases
  - Aos profesores cóstanos adaptarnos a estos novos alumnos
  - Os pais responsabilizan aos profesores da aprendizaxe (ou falta de) dos seus fillos
  - E isto provoca conflito
-
-

Conflicto: “baixa o nivel”

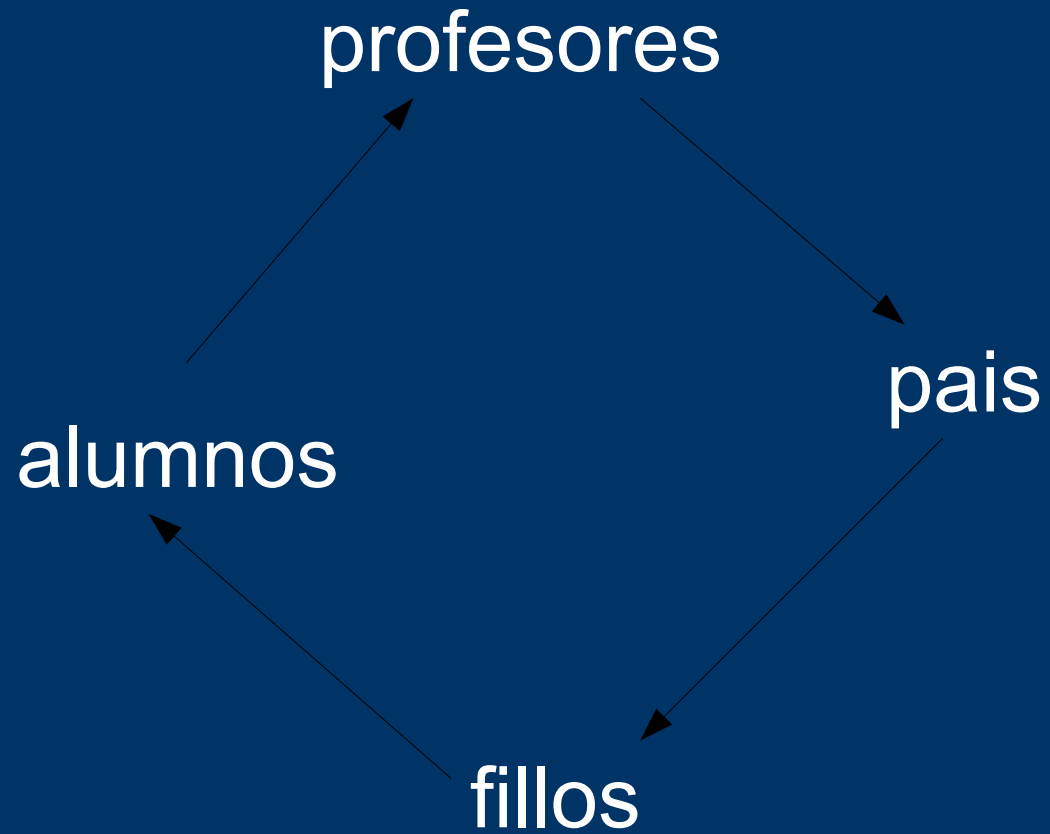
- Profesores 'quéixanse' dos alumnos
  - “O que falta deben facelo fóra da aula”
- Os pais vense indirectamente acusados polos profesores =>
- Os pais critican duramente aos profesores
  - “non motivan aos alumnos”, “non saben ensinar”, ...

Baixa o nivel

- Os fillos perciben estas críticas dos pais (e dos medios en xeral)
=> Os alumnos perden respecto e valoran pouco ao profesor
  - Eu creo a máxima que di que “Só aprendemos daqueles os que queremos/valoramos”
=> Falla mais ainda a aprendizaxe e baixa mais o nivel.
-
-

Circulo vicioso

- .

Como van os razoamentos

- O pai sempre da por feito que as razóns que levan ao profesor a facer o que fai son de puro egoismo e falta total de interese polo alumno.
  - Interpretamos os actos dos demais moito mais influenciados polo noso esquema mental que polos feitos en sí. “Pensa o ladrón que todos son da sua condición”
  - Nalgunhos casos o profesor xa está no mesmo punto que os pais: Actitude de “Como non se valora o que faigo ou incluso se interpreta ao revés, 'paso' de todo e actuo tal cual se supón que estou actuando” ;;; **Este é o punto!!!**
-
-

!!!Este é o punto!!!

- Este é o punto no que NOSOUTROS, PROFESORES, podemos romper o círculo vicioso
- PODEMOS E DEBEMOS.
  - Nos debemos á sociedade que nos acolle...
  - ... e nos mantén.
- ¿E cómo conseguilo?
  - ¿Como conseguir romper o círculo vicioso?

Romper o círculo vicioso

- Debemos mellorar a calidade humana do profesorado “O medio é a mensaxe”
  - O alumno o percibirá
  - O pai o percibirá a través do fillo
  - De todos xeitos, esto xa é secundario
    - UN debe facer o que ten que facer
    - O que outros interpreten do que un fai xa non depende de UN
-
-

Parte 3.- Profesores:

O medio é a mensaxe

- A famosa frase de Marshall McLuhan «O medio é a mensaxe» lévanos a preguntarnos que é o medio e que é a mensaxe..
  - A mensaxe pode ser a materia que se imparte
  - ¿E o medio?
  - O medio pode ser o profesor
  - Unha clase é a maneira de que un profesor se de a coñecer aos seus alumnos a través de irles axudando a aprender unha materia.
-
-

O medio é a mensaxe

- Cal é o obxectivo da asistencia á universidade?
  - Conseguir que aprendan cousas ...
  - Ou que aprendan dos profesores?

Si o medio é a mensaxe

- ¿Qué significa Calidade na docencia?
  - Requisitos para os profesores
    - As cousas que aprenden evalúanse en exames
    - E o que aprenden do profesor?
  - Cómo evaluamos o que aprenden do profesor?
    - ...
  - Que debe mostrar o profesor? (él é a mensaxe)
-
-

*Un bo profesor según Ken Bain**

- Provoca unha importante e duradeira influencia no desenvolvemento intelectual e moral dos seus estudantes
- Entende que o éxito á hora de axudar aos estudantes a aprender benefíciase da boa disposición do profesor a recoñecer que a aprendizaxe humana é un proceso complexo.
- Sabe simplificar e clarificar conceptos complexos
- Sabe como chegar á esencia do asunto con revelacións motivadoras
- É capaz de pensar sobre a súa forma de razoar na disciplina

* Ken Bain: O que fan os bos profesores universitarios

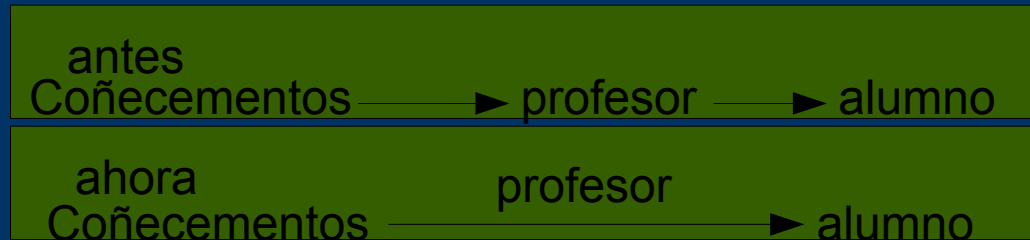

Boloña imprescindible

- Aumento de coñecementos moi rápido
    - O profesor non ten tempo nin capacidade de aprender
    - Sí ten capacidade de guiar ao alumno na súa aprendizaxe
  - É máis: O profesor **NON DEBE** aprender
    - Aprender significa apego, rentabilizar o aprendido
      - => Ensinalo durante varios anos
      - => Ensina coñecementos obsoletos
  - O profesor **SÍ DEBE** manterse informado
    - E sabedor do que ensina
-
-

Valor do profesor

- Para guiar ao alumno na súa aprendizaxe (coñecementos)
  - O profesor descierne e ten criterio
  - Esta é a misión do profesor ao respecto dos coñecementos

- Para guiar ao alumno na súa formación como persoa
  - O profesor debe **IMPLICARSE** co alumno.

• “para poder ayudar a otros seres no debe haber ya ninguna diferencia entre lo que se enseña y lo que se es” *

* “El monje y el filósofo” p151

Profesores:

Un cambio no contido das alforxas

- “*O século XXI será relixioso (místico) ou non será*”:
André Malraux, escritor e ministro de cultura francés
- As universidades
  - debemos xogar o noso papel nese cambio de alforxas
- A televisión e os medios
  - xogan o papel formador que pon en entredito o papel que debemos xogar as universidades
- A calidade humana dos nosos profesores
  - é o punto que deberemos cuidar
  - e o deberemos traballar dende dentro

UN debe facer o que ten que facer

- A vida nos dice que cando UN actua honestamente eso se trasluce cara á fora
  - Equivalente comercial:
    - Ter un produto de calidade
    - Facer unha boa campaña publicitaria
  - UN debe garantir que é un produto de calidade
  - Automáticamente outros faceránlle a campaña publicitaria
-
-

A nivel colectivo “profesores”

- UN MAL PROFESOR
  - Provoca unha fantástica campaña publicitaria que desacredita A TÓDOLOS PROFESORES
- UN BO PROFESOR
  - Provoca unha campaña publicitaria que acredita a ESE profesor sobre o descrédito total do resto de profesores

corolario:

- Profesores bons individuáis non consiguen mellorar a imaxe do colectivo de profesores
  - Faise necesaria a mellora de TODOS E CADA UN dos profesores.
  - Neste punto:
    - Tócanos a todos e cada un dos profesores poñer todo da nosa parte para que outros profesores se sumen a este “aumento da calidade humana”
    - Esto é contrario ó que o sistema universitario nos impulsa a facer
-
-

A carreira universitaria

- Faise baseada na competencia
- Pero neste caso:
  - Non debemos buscar destacar sobre os demais
  - Senón
  - Buscar que os demais alcancen o noso nivel ou o superen
- Para chegar a este punto é necesario percorrer un camiño persoal. Unha viaxe interior.

A motivación: clave para alumnos e profesores

- O alumno motivado
    - Aprende mais e aplica mellor o aprendido
  - A atmósfera da motivación
    - Préstase máis á colaboración,
a que o alumno interaccione mais co profesor
    - Neste ambiente
“Mézclase o que se ensina co que se é”
  - O profesor motivado
    - Explica, motiva, aprecia e relaciónase mellor cos alumnos
    - Os alumnos aprenden máis da materia e do profesor
-
-

Rebaixar as esixencias

- Pode máis a motivación que a esixencia
  - O profesor non 'domina' os contidos
    - Ten difícil valorar con precisión o aprendido polo alumno
  - Si o alumno está motivado perde sentido o exame para a valoración 'obxectiva'
  - A motivación axuda a disfrutar co que se aprende. As esixencias non.
  - Mellor disfrutar e aprender menos.
que non é o caso!
-
-

Parte 4.- Claves para a Sociedade Post-Información

- Citas de
“El ciudadano conforme: Mística para la globalización”
de Justo Zambraba
-
-

El ciudadano conforme: Mística para la globalización

- “Descartes, Newton y el propio Kant eran hombres religiosos que creían poder compatibilizar su fe con la nueva ciencia en el marco de una racionalidad que incluía a Dios sin que el edificio se tambalease” (p112) ...
  - Por más que maltrechas y desacreditadas unas [las ideologías] y las otras [las creencias] intuyo que habrá mucho que tomar de ellas si queremos reordenar el puzzle. (p112)
-
-

El puzzle de la sociedad

- Si el puzzle de la Sociedad es demasiado complicado, ocúpate de resolver el puzzle del individuo, que solo depende de ti.
  - El puzzle de la sociedad y el puzzle del individuo son las dos caras del mismo puzzle.

Hombre ilustrado vs hombre religioso

- En la lucha colectiva por mejorar la vida de los hombres es posible que las vacías reservas del hombre ilustrado necesiten, de manera casi insoslayable, las energías que el hombre religioso puede aportar (p133)
    - La intuición mística es el radar mas capacitado para guiar la acción del hombre cuyas energías provienen del impulso vital (p135)
  - Tras el período de “fuga histórica” que ha representado la última mitad del siglo XX la reordenación del mundo presente habrá de hacerse levantando un puente que conecte la Mística con Nuestros días (p138).
-
-

Referencias

- Justo Zambrana “El Ciudadano conforme: Mística para la globalización”
- Jean-François Revel, Matthieu Ricard “El monje y el filósofo”
- Ken Bain “O que fan os mellores profesores universitarios”
- Wikipedia “El medio es el mensaje”

Moitas grazas